

Rakentamisen muovit green deal –sopimus 2020-2027

Rakentamisen muovit green deal - sopimus, 2020 - 2027

- Ympäristöministeriö ja Kemianteollisuus ry, Muoviteollisuus ry, Rakennus- ja sisustustarvikekaupan liitto RASI ry, Rakennusteollisuus RT ry, Suomen Kuntaliitto ry, Sähköteknisen Kaupan Liitto (STK) ry, Teknisen Kaupan Liitto (TKL) ry ja Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry
- Sopimukseen voivat sitoutua em. yhdistysten jäsenet, tai näiden edustamalla toimialoilla toimivat järjestöihin kuulumattomat yritykset, kunnat tai muut organisaatiot sekä Rakennusteollisuus RT ry:n toimialojen jäsenyhdistykset. Sopimukseen voivat sitoutua myös esimerkiksi julkisomisteiset tai vastaavat organisaatiot tai puutuotealan yritykset (Puutuoteteollisuus ry mahdollisesti myöhemmin mukaan sopimukseen).

➤ <https://sitoumus2050.fi>

Rakentamisen muovit green deal -sopimus, 2020-2027

- *Kalvomuovit:* polyeteenipohjaisia (PE) muoveja, sekä kiriste- ja kutistekalvomuoveja (PE-HD, PE-LD ja PE-LLD), joita käytetään rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa pakkaamiseen ja sisällä tapahtuvaan suojaamiseen. Muille kuin kalvomuoveille ei ole tässä sopimuksessa vielä asetettu tavoitteita.
- *Kierrätysmateriaaleista valmistettu muovi:* kalvomuovia, jonka valmistuksessa on käytetty vähintään 40 % kierrätettyä kalvomuovia
- *Rakentamisen toimitusketju:* rakennustuotteiden ja -tarvikkeiden valmistusta, tukkukauppaa, vuokrausta ja muuta kauppaa
- *Rakentaminen:* rakennusten tai infrastruktuurin uudis- tai korjausrakentamista
- *Rakennushanke:* rakennuslupaa edellyttävä rakennushanke, jonka bruttoala on vähintään 500 kerrosneliometriä (k-m²) ja joka toteutetaan yhteisellä rakennustyömaalla (rakennusluvanvarainen rakennushanke)
- *Urakka:* valtion tai kunnan viranomaisen tilaama (hankkima) tai itse toteuttama kansallisen kynnyksarvon (Hankintalain 25 §) ylittävä infrarakentamisen urakka
- *Kalvomuovien tuotanto:* kalvomuovien valmistaminen rakentamisen, rakentamisen toimitusketjun ja muiden toimialojen tarpeisiin
- *Erilliskeräys:* jätteen keräys siten, että lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet pidetään toisistaan erillään uudelleenkäytön valmistelun, kierrätyksen, muun hyödyntämisen taikka muun erityisen käsittelyn helpottamiseksi. Erilliskeräys (syntypaikkalajittelu) voidaan korvata laitosmaisella lajittelulla, kun tämä on tarkoituksenmukaista, kuitenkin edellyttäen, ettei laitosmainen lajittelu heikennä jätteiden laatua, niiden kierrätys- tai hyödyntämiskelpoisuutta tai sopimuksen tavoitteiden toteutumista.
- *Optimointi:* teknisesti ja ympäristövaikutuksiltaan parhaan vaihtoehdon etsiminen rakennustuotteen tai -tarvikkeen pakkaamiseen. Tämä voi myös tarkoittaa kalvomuovien kulutuksen vähentämistä tuotetta tai tarviketta tai niiden avainfunktiota vaarantamatta.

Sopimuksen tavoitteena on:

- 1) lisätä rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa käytettyjen kalvomuovien erilliskeräystä,
- 2) suunnata kalvomuovit tehokkaammin uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen,
- 3) lisätä kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien käyttöä rakentamisen toimitusketjussa ja rakentamisessa,
- 4) optimoida ja vähentää ympäristön kannalta kestävästi kalvomuovien kulutusta.
- 5) Kalvomuovien tuotannossa tavoitteena on, että vuoden 2027 loppuun mennessä käytetyistä raaka-aineista 40 % on kierrätettyä kalvomuovia.

Sopimuksen toimeenpanossa on aluksi yhteinen tiedonkeruuvaihe

- Vuosien 2021 ja 2022 aikana kerätään tietoa kalvomuovien kulutuksen, erilliskeräyksen ja kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien määrästä sopimukseen tehdyissä sitoumuksissa mukana olevissa rakennushankkeissa, urakoissa ja rakentamisen toimitusketjussa.
- Kerätyn tiedon pohjalta pyritään asettamaan vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset määrälliset tavoitteet kalvomuovien erilliskeräykselle, uudelleen käytölle ja kierrätykselle ja kierrätyksen valmistelulle sekä kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien osuuksille ja kulutuksen vähentämiselle sopimukseen tehdyissä sitoumuksissa mukana olevissa rakennushankkeissa, urakoissa ja rakentamisen toimitusketjussa.

Sopimustoimia, yhdistykset

- tarjoavat tietoa esimerkiksi markkinoilla tarjolla olevista kierrätysmateriaaleista valmistetuista muoveista ja muista pakkausratkaisuista, jätehuoltoratkaisuista ja kierrätystekniikoista ja niihin liittyvistä mahdollisuuksista
- edistävät muovien kierrätysteknologioiden kehitystä ja kierrätysraaka-aineiden käyttöä muovien valmistuksessa
- osallistuvat koulutuskokonaisuuden suunnitteluun ja toteuttamiseen, sekä kannustavat jäsenistöään hyödyntämään koulutuskokonaisuutta omassa toiminnassaan
- tuottavat tukimateriaaleja ja ohjeistusta
- kannustaa kuntia liittämään sopimuksen sisältämän kokonaisuuden osaksi omaa toimintaansa ja hankintojaan
- kannustaa kuntia hyödyntämään sopimuksen puitteissa luotavaa muovit hankinnoissa moduulia ja ohjeistusta omissa hankinnoissaan (Kuntaliitto).

Sopimustoimia, ympäristöministeriö

- vahvistaa tietopohjaa 1) rahoittamalla nykytilaa ja tiedonkeruun tarvetta kartoittavia selvityksiä, 2) kehittämällä jätetietojärjestelmää, ja 3) laajentamalla nykytilan tietopohjaa
- kehittää tiedonkeruujärjestelmän yhteistyössä muiden sopijaosapuolten kanssa
- rahoittaa, vastaa ja Motivan kautta koordinoi rakentamisen muoveja käsittelevän rakennushankkeiden ja urakoiden toteuttajille suunnatun koulutuskokonaisuuden suunnittelua ja toteuttamista
- yhdessä Motivan kanssa vastaa muovit hankinnoissa moduulin ja ohjeistuksen laatimisesta
- rahoittaa Circular Plastics Challenge in the Built Environment toimenpiteenä kehityshankkeen muovitiekartan rahoituksella
- toteuttaa rakentamisen suunnittelijoille, tilaajille, sekä hankinnoista vastaaville suunnattujen työpajojen sarjan, missä jaetaan toteutetuista pilottihankkeista kerättyä tietoa ja kokemuksia.

Sopimustoimia, yritykset

- kerää tietoa kalvomuovien ja kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien kokonaiskulutusmääristä omassa toiminnassaan
- asettaa vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset tavoitteet kalvomuovien yrityskohtaiselle optimoinnille, kulutuksen kestäväälle vähentämiselle ja kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien osuudelle
- hyödyntää omassa toiminnassaan ja tarjoaa asiakkailleen ympäristön kannalta kestävämpiä materiaaleja ja ratkaisuja
- asettaa kunnianhimoiset tavoitteet yrityskohtaiselle kierrätetyn kalvomuovin osuudelle kalvomuovien tuotannossa käytettävistä raaka-aineista
- järjestää rakennushankkeissaan ja urakoissaan erilliskeräyksen rakentamisessa syntyville kalvomuoveille ja kerää tietoa erilliskerättyjen kalvomuovien kokonaismääristä
- asettaa vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset tavoitteet kalvomuovien yrityskohtaiselle erilliskeräysmäärälle tai -asteelle rakennushankkeissa ja urakoissa
- jätehuoltoratkaisuja tarjoava toimija on mahdollisimman aikaisessa vaiheessa mukana suunnittelemassa rakennushankkeen tai urakan jätehuoltoratkaisuja
- asettaa vuosille 2024-2027 kunnianhimoiset tavoitteet rakennushankkeissa ja urakoissa erilliskerättyjen kalvomuovien uudelleenkäyttö- ja kierrätysasteelle.

Sopimustoimia, kunnat

- liittyy green deal -sopimuksen sisältämän kokonaisuuden soveltuvilta osin ja mahdollisuuksien mukaan osaksi teemaan liittyvien hankintojensa valmistelua, hankintakriteereitään tai hankintojensa kilpailutusta ja toteutusta
- hyödyntää sopimuksen puitteissa luotavaa muovit hankinnoissa moduulia ja ohjeistusta omissa hankinnoissaan
- kannustaa hankkimissaan rakennushankkeissa ja urakoissa toimivia yrityksiä optimoimaan ja vähentämään kalvomuovien kulutusta kestävästi, tehostamaan niiden erilliskeräystä, uudelleenkäyttöä ja kierrätystä, sekä lisäämään kierrätysmateriaaleista valmistettujen muovien hyödyntämistä
- optimoi ja vähentää kalvomuovien kulutusta kestävästi ja järjestää erilliskeräyksen rakentamisessa syntyville kalvomuoveille itse toteuttamissaan rakennushankkeissa ja urakoissa
- hyödyntää omassa toiminnassaan ja kannustaa hankkimissaan rakennushankkeissa ja urakoissa toimivia yrityksiä hyödyntämään omassaan sopimuksen puitteissa laadittuja koulutuskokonaisuuksia, tukimateriaaleja ja ohjeistuksia.

Sopimuksen taustalla

- Ympäristöministeriö julkaisi syksyllä 2018 Suomelle muovitiekartan, joka on osa hallitusohjelmaa:

<https://www.muovitiekartta.fi>

- Parannetaan muovien tunnistamista rakennuksissa sekä muovijätteen lajittelua rakennustyömaalla
- Tiekartan valmistelussa rakentamisen toimiala tunnistettiin tärkeäksi muovituotteiden käyttäjäksi, sillä viidennes muoveista käytetään rakentamisessa.
- Suuri osa uudisrakennustyömaan muoveista on rakennusmateriaalien pakkausmuoveja ja suojauksiin käytettyjä muovikalvoja.
- Useissa rakennusmateriaaleissa, kuten eristeissä, pinnoitteissa, sähkötarvikkeissa, LVIS-materiaaleissa, maaleissa ja kalusteissa käytetään myös erilaisia muoveja.

Sopimuksen taustalla EU -direktiivit

- Sopimuksen taustalla on EU:n direktiivi 2018/852 pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun direktiivin 94/62/EY muuttamisesta, joka asettaa uudet määrälliset kierrätystavoitteet useille pakkauksille. Vuoden 2025 loppuun mennessä on kierrätettävä vähintään 50 prosenttia muovipakkauksista. Vuoden 2030 loppuun mennessä on muovipakkausten kierrätysaste nostettava 55 prosenttiin.
- Sopimuksen taustalla ovat myös direktiivi 2008/98/EY jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta, sekä EU:n direktiivi 2018/851 jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta. Jättedirektiivin mukaisesti vaarattoman rakennus- ja purkujätteen valmistelua uudelleenkäytettäväksi, kierrätystä ja muuta materiaalien hyödyntämistä on lisättävä vähintään 70 painoprosenttiin vuoteen 2020 mennessä.
- Myös teollisuus on ollut aktiivinen toimija Circular Plastic Alliance -aloitteellaan ja Circular Plastic Alliance Pact -sopimuksellaan. Tavoitteena siinä on, että vuonna 2025 EU:ssa käytettäisiin 10 miljoonaa tonnia kierrätettyä muovia erilaisiin tuotteisiin ja pakkauksiin.

Rakentamisen muovit green deal –sopimus 2020-2027

Kiitos!

Olethan yhteydessä:

- Päivi Piispa, projektipäällikkö
- paivi.piispa@gov.fi
- Tel. +358 50 415 6452

